

ฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1131/2520

การรถไฟแห่งประเทศไทย

โจทก์

นายฉลอง สุวรรณมงคล โดยนายวณิช

จำเลย

สุวรรณมงคล ผู้รับมรดกความ

ป.วิ.พ. มาตรา 84

ป.พ.พ. มาตรา 215, 222, 354, 368

จำเลยทราบข้อสัญญาการประกวดราคาตามประกาศเรียกประกวดราคาของโจทก์แล้ว จึงยื่นซองประกวดราคา เมื่อจำเลยประมูลได้ ก็ต้องผูกพันตามสัญญานั้น โจทก์ฟ้องเรียกค่าเสียหายเนื่องจากจำเลยประมูลได้แล้วไม่มาทำสัญญาก่อสร้าง จำเลยรับว่าได้ยื่นซองเสนอราคาจริง แต่อ้างว่าจำเลยไม่ผูกพันตามสัญญาดังนี้ ประเด็นที่ว่าคำเสนอของจำเลยยังคงผูกพันจำเลยหรือไม่ จำเลยต้องมีหน้าที่นำสืบก่อน

จำเลยประมูลทำการก่อสร้างได้แล้วไม่ยอมทำสัญญาก่อสร้างเมื่อกรณีนี้ตามสัญญาประกวดราคาระบุให้จำเลยผู้ประกวดราคาต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายในการที่โจทก์ต้องจ้างผู้อื่นทำงานนี้ในราคาสูงกว่าที่จำเลยเสนอราคา จำเลยจึงต้องรับผิดชอบตามสัญญา

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์ได้ประกาศเรียกประกวดราคาจ้างสร้างอาคารศาลาไทยตบแต่งบริเวณสวนสาธารณะและอื่น ๆ บนที่ดินของโจทก์ที่ห้วยขวางสถานีรถไฟชุมทางหาดใหญ่ จำเลยยื่นซองเสนอรับจ้างก่อสร้างในราคา 175,000 บาท โจทก์ตกลงและมีหนังสือแจ้งไปยังจำเลยให้มาทำสัญญาภายใน 7 วัน จำเลยรับหนังสือแล้วกลับมีหนังสือแจ้งมายังโจทก์ว่าจำเลยไม่สามารถทำสัญญากับโจทก์ได้ โจทก์มีหนังสือยืนยันให้จำเลยมาทำสัญญาโดยให้เวลาอีก 7 วัน จำเลยก็เพิกเฉย โจทก์จึงริบเงินมัดจำของจำเลยว่าจ้างจ้างหุ้นส่วนจำกัดศรีวัฒนาก่อสร้างซึ่งเป็นผู้เสนอราคาถัดขึ้นไปเป็นผู้ทำการก่อสร้างในราคา 229,000 บาท แพงกว่าราคาที่จำเลยเสนอเป็นเงิน 54,000 บาท ซึ่งจำเลยต้องรับผิดชอบให้บังคับจำเลยชำระค่าเสียหาย 54,000 บาทพร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีนับแต่วันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์

/ จำเลย...

จำเลยให้การว่า จำเลยเขียนราคาในใบเสนอราคาผิด ได้ขอถอนซองประมูลราคากับเจ้าหน้าที่โจทก์ ๆ บอกให้จำเลยกลับไปก่อน ต่อมาโจทก์มีหนังสือแจ้งให้จำเลยไปทำสัญญาโดยให้มีใบยินยอมของสามีไปด้วย แต่สามีไม่ยินยอมจำเลยไม่เคยทำสัญญากับโจทก์ และไม่ได้ทำผิดสัญญาแต่อย่างใด โจทก์มีสิทธิเพียงริบเงินมัดจำของราคาก่อสร้างของโจทก์อย่างสูงไม่เกิน 100,000 บาทจำเลยไม่ต้องรับผิดชอบ คดีโจทก์ขาดอายุความ ขอให้ยกฟ้อง

ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชำระค่าเสียหาย 54,000 บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี นับแต่วันฟ้องจนกว่าชำระเสร็จแก่โจทก์

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

จำเลยฎีกา

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ในประเด็นที่ว่าคำเสนอของจำเลยยังคงผูกพันจำเลยหรือไม่นั้น ตามสัญญาการประกวดราคามีข้อสัญญากำหนดไว้หลายประการ จำเลยทราบข้อสัญญาตามประกาศแล้ว จึงได้ยื่นซองประกวดราคาตามใบเสนอราคาของจำเลย จำเลยประมูลได้ย่อมมีข้อผูกพันตามสัญญานั้นเมื่อจำเลยรับว่าได้ยื่นซองเสนอราคาตามฟ้องจริง แต่กล่าวอ้างว่าจำเลยไม่ผูกพันตามสัญญา จำเลยจึงมีหน้าที่นำสืบในประเด็นข้อนี้ก่อน

ศาลฎีกาฟังข้อเท็จจริงว่าจำเลยมิได้เขียนราคาผิดพลาดและฟังว่าจำเลยขอถอนการประกวดราคาหลังจากกรรมการเปิดซองแล้ว แล้วจึงวินิจฉัยต่อไปว่าเมื่อตามสัญญาประมูลให้จำเลยผู้ประกวดราคาต้องรับผิดชอบค่าเสียหายในการที่โจทก์ต้องจ้างผู้อื่นทำงานนี้ในราคาสูงกว่าที่จำเลยเสนอราคา และข้อเท็จจริงก็ได้ความว่าจำเลยไม่ยอมทำสัญญา โจทก์ต้องจ้างห้างหุ้นส่วนจำกัดศรีวัฒนาก่อสร้างเป็นผู้รับเหมาก่อสร้างในราคา 229,000 บาท ดังนั้น จำเลยต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่าย 54,000 บาทตามฟ้องแก่โจทก์

พิพากษายืน

(สมชัย ทรัพย์วณิช - มาโนช จรมาศ - ประเสริฐ วราภรณ์)

/ ฎีกาตัดสิน...

ฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1131/2520

การรถไฟแห่งประเทศไทย

โจทก์

นายฉลอง สุวรรณมงคล โดยนายวนิช สุวรรณ

ถ.

มงคล ผู้รับมรดกความ

ป.วิ.พ. มาตรา 84

ป.พ.พ. มาตรา 215, 222, 354, 368

จำเลยทราบข้อสัญญาการประกวดราคาตามประกาศเรียกประกวดราคาของโจทก์แล้ว จึงยื่นซองประกวดราคา เมื่อจำเลยประมูลได้ ก็ต้องผูกพันตามสัญญานั้น โจทก์ฟ้องเรียกค่าเสียหายเนื่องจากจำเลยประมูลได้แล้วไม่มาทำสัญญาก่อสร้าง จำเลยรับว่าได้ยื่นซองเสนอราคาจริง แต่อ้างว่าจำเลยไม่ผูกพันตามสัญญา ดังนี้ ประเด็นที่ว่าคำเสนอของจำเลยยังคงผูกพันจำเลยหรือไม่ จำเลยต้องมีหน้าที่นำสืบก่อน

จำเลยประมูลทำการก่อสร้างได้แล้วไม่ยอมทำสัญญาก่อสร้าง เมื่อกรณีนี้ตามสัญญาประกวดราคาระบุให้จำเลยผู้ประกวดราคาต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายในการที่โจทก์ต้องจ้างผู้อื่นทำงานนี้ในราคาสูงกว่าที่จำเลยเสนอราคา จำเลยจึงต้องรับผิดชอบตามสัญญา

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์ได้ประกาศเรียกประกวดราคาจ้างสร้างอาคารศาลาไทยตบแต่งบริเวณสวนสาธารณะและอื่น ๆ บนที่ดินของโจทก์ที่หลังสถานีรถไฟชุมทางหาดใหญ่จำเลยยื่นซองเสนอรับจ้างก่อสร้างในราคา ๑๗๕,๐๐๐ บาท โจทก์ตกลงและมีหนังสือแจ้งไปยังจำเลยให้มาทำสัญญาภายใน ๗ วัน จำเลยรับหนังสือแล้วกลับมีหนังสือแจ้งมายังโจทก์ว่าจำเลยไม่สามารถทำสัญญากับโจทก์ได้ โจทก์มีหนังสือยืนยันให้จำเลยมาทำสัญญาโดยให้เวลาอีก ๗ วัน จำเลยก็เพิกเฉย โจทก์จึงริบเงินมัดจำของของจำเลยและว่าจ้างห้างหุ้นส่วนจำกัดศรีวัฒนาก่อสร้างซึ่งเป็นผู้เสนอราคาถัดขึ้นไป เป็นผู้ทำการก่อสร้างในราคา ๒๒๕,๐๐๐ บาท แพงกว่าราคาที่จำเลยเสนอเป็นเงิน ๕๔,๐๐๐ บาท ซึ่งจำเลยต้องรับผิดชอบให้บังคับจำเลยชำระค่าเสียหาย ๕๔,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีนับแต่วันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์

/ จำเลยให้การว่า...

จำเลยให้การว่า จำเลยเขียนราคาในใบเสนอราคาผิด ได้ขอถอนซองประมูลราคากับเจ้าหน้าที่โจทก์ ๆ บอกให้จำเลยกลับไปก่อน ต่อมาโจทก์มีหนังสือแจ้งให้จำเลยไปทำสัญญาโดยให้มีใบยินยอมของสามีไปด้วย แต่สามีไม่ยินยอม จำเลยไม่เคยทำสัญญากับโจทก์ และไม่ได้ทำผิดสัญญาแต่อย่างใด โจทก์มีสิทธิเพียงริบเงินมัดจำของราคาก่อสร้างของโจทก์อย่างสูงไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท จำเลยไม่ต้องรับผิด คดีโจทก์ขาดอายุความ ขอให้ยกฟ้อง

ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชำระค่าเสียหาย ๕๔,๐๐๐ บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีนับแต่วันฟ้องจนกว่าชำระเสร็จแก่โจทก์

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

จำเลยฎีกา

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ในประเด็นที่ว่าคำเสนอของจำเลยยังคงผูกพันจำเลยหรือไม่นั้น ตามสัญญาการประกวดราคามีข้อสัญญากำหนดไว้หลายประการจำเลยทราบข้อสัญญาตามประกาศแล้ว จึงได้ยื่นซองประกวดราคาตามใบเสนอราคาของจำเลย จำเลยประมูลได้ย่อมมีข้อผูกพันตามสัญญานั้น เมื่อจำเลยรับว่าได้ยื่นซองเสนอราคาตามฟ้องจริง แต่กล่าวอ้างว่าจำเลยไม่ผูกพันตามสัญญา จำเลยจึงมีหน้าที่นำสืบในประเด็นข้อนี้ก่อน

ศาลฎีกาฟังข้อเท็จจริงว่าจำเลยมิได้เขียนราคาผิดพลาดและฟังว่าจำเลยขอถอนการประกวดราคาหลังจากกรรมการเปิดซองแล้ว แล้วจึงวินิจฉัยต่อไปว่าเมื่อตามสัญญาระบุให้จำเลยผู้ประกวดราคาต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายในการที่โจทก์ต้องจ้างผู้อื่นทำงานนี้ในราคาสูงกว่าที่จำเลยเสนอราคา และข้อเท็จจริงก็ได้ความว่าจำเลยไม่ยอมทำสัญญา โจทก์ต้องจ้างห้างหุ้นส่วนจำกัดศรีวัฒนาก่อสร้างเป็นผู้รับเหมาก่อสร้างในราคา ๒๒๕,๐๐๐ บาท ดังนั้น จำเลยต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย ๕๔,๐๐๐ บาทตามฟ้องแก่โจทก์

พิพากษายืน

(สมชัย ทรัพย์วณิช - มาโนช จรมาศ - ประเสริฐ วราภรณ์)

ศาลจังหวัดพัทลุง - นายโยธิน ฉวาง

ศาลอุทธรณ์ - นายชูป วีระเวทิน

ฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 931/2480

กระทรวงธรรมการ

โจทก์

บริษัทบางกอกค็อก

จำเลย

ป.พ.พ. มาตรา 10, 132, 215, 222, 355, 356, 366, 377, 378, 587

พฤติการณ์ที่ไม่ถือว่าได้มีสัญญาจ้างทำของเกิดขึ้นแล้วจำเลยยื่นประกวดราคา รับเหมาก่อสร้าง ถึงแม้โจทก์จะตกลงสนองรับใบประกวดราคาของจำเลยแล้วก็ตามแต่เมื่อโจทก์จำเลยยังจะต้องทำสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษรกันอีกชั้นหนึ่งดังนี้ จะถือว่าได้มีสัญญาจ้างทำของเกิดขึ้นระหว่างโจทก์จำเลยแล้วไม่ได้ จำเลยยื่นประกวดราคา รับเหมาก่อสร้างตามคำเชิญของโจทก์ แล้วจำเลยขอถอนใบประกวดราคาของตนเสียดังนี้ เมื่อโจทก์ตอบรับใบประกวดราคาของจำเลยในเวลาอันสมควรต้องถือว่าได้มีคำสนองรับใบประกวดของจำเลย และมีผลผูกพันจำเลยตามใบประกวดราคานั้น ผู้ประมูลสร้างไม่ยอมทำสัญญาก่อสร้าง ผู้จ้างจึงให้ประกวดราคาใหม่ครั้งนี้จำนวนเงินที่ผิดกันระหว่างการประมูลทั้งสองนั้นไม่ใช่ค่าเสียหายในการผิดสัญญาประมูล

ได้ความว่าโจทก์ได้แจ้งความเรียกประกวดราคารับเหมาก่อสร้างตึก โดยมีคณะกรรมการคณะหนึ่งซึ่งโจทก์ตั้งขึ้นเป็นผู้ทำการเปิดใบประกวดราคาและลงมติเลือกผู้ประกวดราคาเป็นผู้รับเหมาก่อสร้าง ก่อนวันเปิดใบประกวดราคาโจทก์ได้แจกแบบข้อสัญญาการประกวดราคาโดยย่อแก่ผู้ที่ประสงค์จะยื่นประกวดราคารวมทั้งจำเลยด้วย จำเลยได้ยื่นใบประกวดราคารับทำการก่อสร้างโดยคิดราคา ๓๘๕๐๐ บาท และยอมรับทำการตามแบบรูปรายการและข้อสัญญาประกวดราคาและยอมรับปฏิบัติตามข้อสัญญาทุกอย่างของโจทก์ ทั้งยอมวางมัดจำร้อยละ ๕ ของราคาที่ขึ้นประกวด เงินมัดจำนี้ยอมให้รับ ถ้าจำเลยบิดพลิ้วไม่ยอมรับทำการก่อสร้าง ครั้นถึงกำหนดกรรมการเปิดใบประกวดราคาและลงมติดกลงให้จำเลยเป็นผู้รับเหมาและได้แจ้งความนี้ให้คนของจำเลยทราบรุ่งขึ้นจำเลยส่งหนังสือไปยังกรรมการขอถอนใบประกวดราคา ในวันเดียวกันนั้นเอง เจ้าพนักงานได้มีจดหมายแจ้งให้จำเลยทราบว่ากรรมการได้ตกลงเลือกให้จำเลยเป็นผู้รับเหมาแล้ว และต่อมาอีก ๑๖ วันโจทก์ได้มีจดหมายแจ้งว่าจำเลยจะตอบการประกวดราคาไม่ได้ ให้นำเงินมัดจำมาวาง แต่จำเลยไม่ปฏิบัติตาม โจทก์จึงเรียกประกวดราคาใหม่ ผู้ที่ให้ราคาต่ำที่สุดในครั้งนี้ให้ราคา ๖๐๒๘๘ บาท จึงได้รับเลือกให้เป็นผู้รับเหมา โจทก์จึงฟ้องจำเลยเรียกค่าเสียหาย ๒๑๗๘๘ บาท คือ จำนวนเงินที่ต่างกันระหว่างราคาที่จำเลยยื่นประกวดราคาราวแรก กับราคาของผู้ที่ได้รับเลือกในครั้งหลัง

/ ศาลแพ่ง...

ศาลแพ่งเห็นว่า หนังสือที่จำเลยมีถึงโจทก์ขอถอนคำเสนอนั้น ไม่มีผล เพราะคำสนองของโจทก์ได้รู้ถึงจำเลยโดยทางคนของจำเลยแล้ว แต่แม้ว่าสัญญาตามใบประกวดราคาของจำเลยเป็นอันมีคำสนองรับแล้วก็ดี โจทก์จำเลยยังต้องทำสัญญาต่อไปอีกคือสัญญารับเหมาก่อสร้าง เมื่อสัญญานี้ยังมีได้ทำกันจึงเป็นอันว่าจำเลยทำผิดสัญญาตามใบประกวดราคาเท่านั้น เมื่อเช่นนั้นค่าเสียหายที่โจทก์ควรได้รับก็คือ เงินมัดจำที่ว่าไว้ในการยื่นประกวดราคาเท่านั้น จึงพิพากษาให้จำเลยใช้ค่าเสียหาย ๑๕๒๕ บาท แก่โจทก์

ศาลอุทธรณ์เห็นว่าในเรื่องนี้โจทก์จำเลยได้ทำสัญญาจ้างทำของกันแล้ว โจทก์จึงควรได้ค่าเสียหายเต็มตามฟ้อง จึงพิพากษาจำเลยใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์ ๒๑๗๖๕ บาท

ศาลฎีกาตัดสินว่าตามข้อเท็จจริงคงได้ความในการจ้างก่อสร้างรายนี้จะต้องทำสัญญาเป็นหนังสือ และจะทำเป็นหนังสือกันต่อเมื่อได้มีการประกวดราคากันแล้ว ทั้งนี้ปรากฏตามความในใบเชื้อเชิญ ประกวดราคาข้อ จ.จึงไม่เห็นพ้องด้วยศาลอุทธรณ์ที่ว่าโจทก์จำเลยได้มีสัญญาจ้างทำของผูกพันกันแล้ว ส่วนในเรื่องที่จำเลยต่อสู้ว่าได้ถอนคำขอก่อนมีคำรับนั้น เห็นว่าเมื่อกรรมการลงมติให้จำเลยเป็นผู้รับเหมาแล้ว จำเลยจะต้องรอรับสนองคำเสนอของจำเลยภายในเวลาอันสมควรเทียบได้ตามประมวลแพ่ง ฯ ม.๓๕๕,๓๕๖ เพราะการยื่นประมูลทำเป็นลายลักษณ์อักษรเรียกไม่ได้ว่าทำเฉพาะหน้าจำเลยจะต้องให้ระยะเวลาพอสมควรแก่การตอบ รับสนองจึงถือได้ว่ามีคำสนองรับใบประกวดของจำเลยแล้ว ส่วนค่าเสียหายนั้นเห็นว่าสัญญาที่ตนทำไว้ว่าจะรับเงินมัดจำเมื่อมีการผิดสัญญาประกวดเท่านั้น มิได้มีสัญญาต่อว่า และมีได้พิสูจน์ว่ามีการเสียหายมากกว่านี้จึงพิพากษากลับศาลอุทธรณ์ ขึ้นตามศาลแพ่ง

(อนาคต - มนธา - คูปลาตร์)

ฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1825/2522

กรมทางหลวง ฯ

โจทก์

ห้างหุ้นส่วนจำกัดสหพัฒนชัย กับพวก

จำเลย

ป.พ.พ. มาตรา 215, 222, 354, 361, 366 วรรคสอง

โจทก์ประกาศประกวดราคาจัดซื้อของ เป็นคำเชิญชวนให้ผู้ประสงค์จะเข้าประกวดราคายื่นซองเสนอ หนังสือเสนอราคาที่ยื่นเป็นคำเสนอ โจทก์มีหนังสือแจ้งให้จำเลยทราบว่าได้ตกลงรับราคาที่จำเลยเสนอ และให้ไปทำสัญญาเป็นคำสนอง แต่สัญญาซื้อขายยังไม่เกิดขึ้นเมื่อคำบอกกล่าวสนองไปถึงผู้เสนอ สัญญาจะเกิดขึ้นต่อเมื่อโจทก์และจำเลยได้ทำสัญญากันเป็นหนังสือตามข้อผูกพันที่ระบุไว้ในประกาศประกวดราคา จำเลยไม่ไปทำสัญญากับโจทก์ตามกำหนดเวลา โจทก์ย่อมมีสิทธิริบเงินมัดจำของประกวดราคาได้ตาม ข้อตกลงในประกาศประกวดราคา แต่เมื่อยังไม่มีสัญญาซื้อขายต่อกันจำเลยยังไม่มีผูกพันตามสัญญาซื้อขายที่จะต้องมอบของให้โจทก์ ค่าเสียหายที่โจทก์ต้องซื้อของจากผู้อื่นแพงกว่าราคาที่จำเลยเสนอเป็น ค่าเสียหายอันเกิดจากการผิดสัญญาซื้อขาย ไม่ใช่ค่าเสียหายอันเกิดจากข้อตกลงในการประกวดราคา โจทก์ ย่อมไม่มีสิทธิเรียกร้องให้จำเลยชดเชย

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์ได้ประกาศประกวดราคาซื้อพัสดุ (ลวดเกลียว) ผู้ใดมีความประสงค์จะเข้าประกวด ราคา ต้องยื่นซองเสนอราคาต่อคณะกรรมการประกวดราคา เมื่อยื่นซองประกวดราคาแล้วจะถอนไม่ได้ โจทก์ ตกลงเป็นคู่สัญญากับผู้ใด ผู้นั้นจะต้องมาทำสัญญาให้เสร็จภายใน 15 วันนับแต่วันที่ได้ประกาศผลการ ประกวดราคา จำเลยที่ 1 ได้เสนอราคาขายลวดเกลียวจำนวน 10 ม้วน รวมเป็นเงิน 274,000 บาท และได้วาง มัดจำการเสนอประกวดราคาตามเงื่อนไขในประกาศประกวดราคาไว้เป็นจำนวน 32,000 บาท หากจำเลยที่ 1 ไม่มาทำสัญญาภายในกำหนด ขอให้โจทก์ริบเงินมัดจำที่วางไว้และขอให้โจทก์เรียกค่าเสียหายเพิ่มเติมอีก โสดหนึ่งด้วย โจทก์ตกลงรับราคาลวดเกลียวที่จำเลยที่ 1 เสนอขาย และให้จำเลยที่ 1 รีบไปจัดทำสัญญาซื้อขาย ลวดเกลียวดังกล่าวกับโจทก์โดยเร็ว แต่จำเลยที่ 1 มิได้ไปทำสัญญาและส่งมอบลวดเกลียวให้โจทก์ตามที่จำเลย ที่ 1 เสนอราคาเป็นเหตุให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ได้จัดซื้อลวดเกลียวดังกล่าวใหม่โดยวิธีพิเศษ จากห้าง หุ้นส่วนจำกัดพรเกษม ในราคา 522,500 บาท สูงกว่าราคาที่จำเลยที่ 1 เสนอขายให้โจทก์จำนวน 248,500 บาท

/ เป็นค่าเสียหาย...

เป็นค่าเสียหายของโจทก์อีกโสดหนึ่งที่จำเลยที่ 1 จะต้องใช้ให้โจทก์ตามสำเนาหนังสือเสนอราคาซื้อขาย
จำเลยที่ 2 ในฐานะหุ้นส่วนผู้จัดการต้องรับผิดชอบด้วย ขอให้บังคับจำเลยทั้งสองร่วมกันชดเชยค่าเสียหายและ
ดอกเบี้ยจำนวน 267,137.50 บาทให้แก่โจทก์ พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีในต้นเงิน 248,500
บาท นับแต่วันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จ

จำเลยทั้งสองให้การว่า เมื่อจำเลยที่ 1 เสนอราคาแก่โจทก์แล้วต่อมาจึงได้ทราบข้อเท็จจริงว่าราคาที่เสนอนั้นต่ำกว่าความเป็นจริงถึงสองเท่าการแสดงเจตนาของจำเลยที่ 1 จึงตกเป็นโมฆะ และจำเลยที่ 1 ก็ได้บอกกล่าวแล้ว ตามประกาศเรียกประกวดราคาของโจทก์ โจทก์มีสิทธิเพียงรับเงินประกัน 32,000 บาทเท่านั้น ซึ่งจำเลยที่ 1 ก็ยอมให้โจทก์รับไปแล้ว โจทก์มิได้สงวนสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายในกรณีอื่นใดไว้เลย และโจทก์ก็ได้ยกเลิกการประกวดราคารายนี้ไปแล้ว ยังไม่มีสัญญาซื้อขายต่อกัน โจทก์ไม่มีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายจากจำเลยที่ 1 ได้

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว พิพากษายกฟ้อง

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

โจทก์ฎีกา

ข้อเท็จจริงฟังได้จากคำฟ้อง คำให้การและพยานหลักฐานของโจทก์จำเลยว่า เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2517 โจทก์ได้ประกาศประกวดราคาซื้อลวดเกลียวตามสำเนาประกาศประกวดราคาจัดซื้อพัสดุท้ายฟ้องหมายเลข 1 วันที่ 28 มกราคม 2518 จำเลยที่ 1 ได้เสนอราคาขายลวดเกลียวและได้วางเงินมัดจำการเสนอประกวดราคาตามเงื่อนไขในประกาศเรียกประกวดราคาไว้ต่อโจทก์ 32,000 บาท ตามสำเนาหนังสือเสนอราคาการซื้อขายท้ายฟ้องหมายเลข 2 วันที่ 5 มีนาคม 2518 โจทก์มีหนังสือแจ้งให้จำเลยที่ 1 ทราบว่าโจทก์ตกลงรับราคาที่จำเลยที่ 1 เสนอ ให้จำเลยที่ 1 ไปจัดทำสัญญาซื้อขายลวดเกลียวให้แล้วเสร็จโดยเร็ว จำเลยที่ 1 มิได้ไปทำสัญญาและได้มีหนังสือแจ้งไปยังโจทก์ว่าจำเลยที่ 1 ไม่สามารถมาทำสัญญาซื้อขายกับโจทก์ได้ตามสำเนาหนังสือลงวันที่ 28 มีนาคม 2518 ท้ายคำให้การหมายเลข 2 โจทก์ได้รับเงินมัดจำการเสนอประกวดราคาจำนวน 32,000 บาท ที่

/ จำเลยที่ ...

จำเลยที่ 1 วางไว้ และซื้อลวดเกลียวจากบุคคลอื่นในราคาสูงกว่าราคาที่จำเลยที่ 1 เสนอ 248,500 บาท โจทก์ฎีกาอ้างว่าจำเลยที่ 1 มีความผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามคำเสนอของตน คือต้อง ขอทำสัญญาซื้อขายลวดเกลียวภายใน 15 วัน และยังมีความผูกพันที่จะต้องขายลวดเกลียวให้แก่โจทก์อีกด้วย เมื่อจำเลยที่ 1 ผิดนัดจำเลยทั้งสองก็ต้องร่วมกันรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายจำนวน 248,500 บาทให้แก่โจทก์พร้อมดอกเบี้ย

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า พิเคราะห์ข้อความในประกาศประกวดราคาจัดซื้อพัสดุของโจทก์และหนังสือเสนอราคาการซื้อขายของจำเลยที่ 1 แล้ว เห็นว่าประกาศประกวดราคาจัดซื้อพัสดุของโจทก์เป็นคำเชิญชวนให้ผู้มีความประสงค์จะเข้าประกวดราคาตามประกาศนั้นยื่นซองเสนอตามเวลาและข้อผูกพันซึ่งกำหนดไว้ในประกาศ การยื่นหนังสือเสนอราคาซื้อขายของจำเลยที่ 1 เป็นคำเสนอขายลวดเกลียวตามประกาศประกวดราคาของโจทก์ ประกาศประกวดราคาจัดซื้อพัสดุดังกล่าวกำหนดข้อผูกพันไว้ว่าโจทก์สงวนสิทธิที่จะเลือกรับราคาของผู้หนึ่งผู้ใด ฯลฯ ก็ได้ แล้วแต่จะเห็นสมควรเพื่อประโยชน์แก่ราชการ เมื่อโจทก์ตกลงให้ผู้เสนอรายใดเป็นคู่สัญญาแล้วจะต้องมีการทำสัญญากันอีกชั้นหนึ่งจะนั้น การที่โจทก์มีหนังสือลงวันที่ 5 มีนาคม 2518 แจ้งให้จำเลยที่ 1 ทราบว่าโจทก์ตกลงรับราคาที่จำเลยที่ 1 เสนอให้จำเลยที่ 1 ไปทำสัญญาให้แล้วเสร็จโดยเร็ว จึงเป็นคำสนองรับคำเสนอของจำเลย แต่ในกรณีนี้สัญญาซื้อขายยังไม่เกิดขึ้นเมื่อคำบอกกล่าวสนองไปถึงผู้เสนอสัญญาซื้อขายจะเกิดขึ้นต่อเมื่อโจทก์และจำเลยที่ 1 ได้ทำสัญญากันเป็นหนังสือ ตามข้อผูกพันที่ระบุไว้ในประกาศประกวดราคาจัดซื้อพัสดุและหนังสือเสนอราคาการซื้อขายเมื่อจำเลยที่ 1 ไม่มาทำสัญญากับโจทก์ภายในกำหนดเวลาตามประกาศเรียกประกวดราคาทั้งแจ้งให้โจทก์ทราบด้วยว่าไม่สามารถทำสัญญาซื้อขายกับโจทก์ได้ โจทก์ย่อมมีสิทธิรับเงินมัดจำ 32,000 บาท ตามข้อตกลงระหว่างโจทก์ จำเลยอันเป็นข้อตกลงในการประกวดราคา แต่เมื่อยังไม่มีสัญญาซื้อขายต่อกัน จำเลยที่ 1 ก็ยังไม่มี ความผูกพันตามสัญญาซื้อขายที่จะต้องมอบลวดเกลียวให้โจทก์ค่าเสียหายจำนวน 248,500 บาท พร้อมทั้งดอกเบี้ยที่โจทก์เรียกร้องเป็นค่าเสียหาย อันเกิดจากการผิดสัญญาซื้อขายไม่ใช่ค่าเสียหายอันเกิดจากข้อตกลงในการประกวดราคา เมื่อสัญญาซื้อขายยังไม่เกิดขึ้น โจทก์ก็ย่อมไม่มีสิทธิเรียกร้องให้จำเลยทั้งสองชดใช้ ฎีกาโจทก์ฟังไม่ขึ้น ไม่จำต้องวินิจฉัยปัญหาที่จำเลยแก้ฎีกา

พิพากษาขึ้น ให้โจทก์ใช้ค่าทนายความชั้นฎีกาแทนจำเลยสองพันบาท

(จันทร ระรวยทรง - สุวัฒน์ รัตสาร - สุไพศาล วิบูลศิลป์)